

Patiëntenvoorlichting

Diabetes mellitus en het oog

Onderzoek en behandeling

U bent bekend met diabetes mellitus, ook wel suikerziekte genoemd. Diabetes mellitus kan oogheelkundige problemen geven. Zo kan het ervoor zorgen dat de gezichtsscherpte wisselend is. Maar ook kunnen er beschadigingen in het netvlies optreden, ook wel diabetische retinopathie. In deze folder vindt u informatie over diabetische retinopathie en welke onderzoeken en behandelingen er mogelijk zijn.

Wat is diabetische retinopathie

Diabetische retinopathie is een oogafwijking die kan voorkomen bij mensen met diabetes mellitus. Deze oogaandoening hoeft geen klachten te geven maar kan, zonder dat u het merkt, toch schade veroorzaken in het netvlies. Diabetische retinopathie ontstaat door veranderingen in de bloedvaten van het netvlies. Deze veranderingen kunnen in 2 vormen optreden:

- de wand van de kleine bloedvaten kan veranderen, waardoor vocht en bloed kunnen gaan lekken. Dit heet exsudatieve retinopathie
- daaropvolgend kunnen nieuwe bloedvaten worden gevormd, dit heet proliferatieve retinopathie. Deze nieuwe bloedvaatjes zijn erg broos en kunnen daardoor gemakkelijk bloedingen veroorzaken in het netvlies en/of glasvocht in het oog

Oogcontrole: belangrijk!

Naarmate u langer suikerziekte hebt, neemt de kans op diabetische retinopathie toe. Wanneer bij u diabetes mellitus is vastgesteld, is het verstandig elk jaar of elke 2 jaar uw ogen door de oogarts te laten controleren. De termijn wordt bepaald door de oogarts en/of internist. Er kunnen namelijk afwijkingen optreden in de ogen die (nog) geen klachten geven, maar wel behandeling nodig hebben om beschadiging van het netvlies te voorkomen of te stoppen. Als dit niet gebeurt kan onherstelbare schade of zelfs blindheid het gevolg zijn.

Onderzoek

Bij de controle wordt de pupil met oogdruppels verwijd, zodat de oogarts het netvlies goed kan bekijken. Door de oogdruppels ziet u tijdelijk wat minder goed, maar dit trekt na een paar uur vanzelf weer bij. Als er afwijkingen worden gevonden, kan het noodzakelijk zijn verdere onderzoeken uit te voeren. Eén daarvan is fluorescentie-angiografie. Hierbij wordt contrastvloeistof in uw arm gespoten, waarna een serie foto's van uw ogen wordt gemaakt. Met behulp van dit onderzoek kan de oogarts de mate en de ernst van de afwijking beter beoordelen. De contrastvloeistof kan enige misselijkheid veroorzaken.

Behandeling

Door de steeds betere onderzoekstechnieken en behandelingen is het mogelijk de retinopathie af te remmen of tot stilstand te brengen. Hieronder leest u over de diverse behandelmethoden.

Laserbehandeling

Wanneer er afwijkingen in het netvlies zijn, kan een laserbehandeling helpen. Met deze behandeling worden bijzondere lichtstralen op het netvlies gericht.

- bij wandveranderingen van de kleine bloedvaten (exsudatieve diabetische retinopathie) kunnen de lekkende bloedvaten worden dicht gelaserd, waardoor verdere beschadiging van het netvlies wordt gestopt of voorkomen. Deze behandeling is over het algemeen van korte duur
- wanneer nieuwe bloedvaatjes zijn gevormd (proliferatieve diabetische retinopathie), wordt vrijwel het gehele netvlies met laserstralen behandeld. Deze behandeling is veel uitgebreider dan de eerstgenoemde en wordt vaak meerdere keren gedaan.

Als voorbereiding op de laserbehandeling krijgt u eerst oogdruppels om de pupil te verwijden en het hoornvlies te verdoven. Als het gaat om een uitgebreide behandeling, kan de arts in uitzonderlijke gevallen een injectie bij het oog geven voor een plaatselijke verdoving. Meer informatie over de laserbehandeling kunt u lezen in onze folder 'Laserbehandeling aan het netvlies'.

Ooginjecties

Is er sprake van vocht in het centrum van het netvlies, de macula, dan noemen wij dit diabetisch macula oedeem. Dit kan niet worden behandeld met een laser. Wel kan er worden gestart met ooginjecties waarbij een medicijn wordt ingespoten in de glasvochtruimte. Deze behandeling is gericht op het verminderen van het vocht in de macula. Als een behandeling start, dan bestaat dit uit een serie injecties en controles. Bij de controles wordt gekeken of de termijn tussen de injecties wat kan worden opgerekt.

Andere behandelingen

Bij een bloeding in de glasvochtruimte kan soms een behandeling met koude (cryotherapie) helpen om de abnormale bloedvaten, die de bloeding hebben veroorzaakt, te doen verdwijnen. Soms is het nodig om het bloed te verwijderen. Dit kan met behulp van een vitrectomie. Dit is een operatie waarbij het glasvocht en daarmee de bloeding in de glasvochtruimte wordt verwijderd. Al naar gelang de bevindingen tijdens de operatie kan het netvlies ook nog worden behandeld met laserstralen. Meer informatie over vitrectomie kunt u lezen in onze folder 'Vitrectomie'.

Uw vragen

Als u nog vragen heeft over de behandeling, stelt u ze dan gerust aan uw behandelaar of een medewerker van de polikliniek oogheelkunde. Dat kan van maandag tot en met vrijdag van 08:30 tot 16:30 uur:

- locatie Alkmaar: telefoon 072 - 548 3200
- locatie Den Helder: telefoon 0223 - 69 6250

Bij dringende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende dag of na het weekend, kunt u buiten de bovengenoemde kantoortijden contact opnemen met de spoedeisende hulp (SEH):

- locatie Alkmaar: 072 - 548 2488
- locatie Den Helder: 0223 - 69 6661